

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözsdejében, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földmiveseknek és szerényebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A csajkásbéli magyarság lét-fentartása.

A csajkáskerületbeli nemzetiségi gyűrűben fekszik egy maroknyi magyar nép. Az 1884-ben telepített Tiszakálmánfalva lakossága. Derék, becsületes, szorgalmas emberek, akik saját lét-fentartásukért folytatott nehéz munkájukkal egyidejűleg a magyar állameszme terjesztése- és erősítéseért is kemény harcot vívnak ama káros, veszedelmes törekvésekkel szemben, melyek e kerületben gyakran észlelhetők s melyeket a megyei közélet hazafias érzelmű tényezői is dicséretreméltó buzgalommal igyekeznek visszaszorítani.

Ez a jóra való földmives nép azalatt a 25 esztendő alatt, amióta Tiszakálmánfalva községét alkotja, politikai, társadalmi és gazdasági téren egyaránt hasznos, becses munkát végzett. Zajtalanul, csöndben dolgozott a közért, de annál nagyobb eredménnyel. Sikereit csak azok tudják kellőképpen megérteni és átérezni, akik a csajkáskerület viszonyait alaposan ismerik.

És ezeknek a derék magyaroknak az érdemeit mégis igen kevesen méltányolták. Jogosult kívánalmaik elől nem egyszer zárkóztak el az illetékes körök. Bünyös közönyösséggel nézték, mint fejlődnek, gyarapodnak a kerület többi községei ennek a kis telepés községnek a rovására.

A falu értelmes népe azonban végre kibontakozott a tehetetlenség kötelékéből. Tudatára ébred annak, hogy sürgősen kell cselekednie, ha a nemzetiségi gyűrűben biztosítani akarja az őt joggal megillető helyet.

A vezér, a község érdemes jegyzője élére állt annak a mozgalomnak, melynek az a célja, hogy a tarthatatlan állapotokat orvosolja, a nép baján segítsen. Segítségére vannak a felsőbb hatóságok, akik jóakarattal támogatják a mozgalmat.

Legutóbbi számunkban közöltük a község képviselőtestületének Darányi miniszterhez intézett kérelmét, melyben a csajkásföldek egy részének átengedését kérik. Alább pedig közöljük gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterhez benyújtott kérvényüket, melyben a községhez közel fekvő kincstári földek bérbevételeit óhajtják.

Mindakét kérelem méltányos, jogosult. Nem lehet kétségünk aziránt, hogy ugy Apponyi, mint Darányi — átérzvéen a több oldalról szorongatott kérelmezők súlyos helyzetét — teljesíteni fogják azokat; amivel nem egyes emberek önző, kapzsi vágya, hanem a köz igazságos óhaja nyer kielégítést.

Tiszakálmánfalva kérelme a közoktatásügyi miniszterhez.

Lapunk legutóbbi számában közöltük Tiszakálmánfalva községnek Darányi miniszterhez intézett kérvényét. Alább közöljük gróf Apponyi közoktatásügyi miniszterhez benyújtott kérelmét. Nagyméltóságú gróf Apponyi Albert vallás-és közoktatásügyi m. k. miniszter urnak.

Kegyelmes Urunk!

Bács-Bodrogvármegyébe bekebelezett és ugynevezett régi Csajkás kerületben (volt határörvidék) fekvő Tiszakálmánfalva telepés község lakossai kik 1884-ik évben az ugynevezett konilgratavai volt kincstári adóbirtokon települtek le és a mely erdő-

birtok s annak idején Felső- Alsókaból és Káty község területéből hasított ki, mely alázattal járunk kegyelmes urunkhoz, bizva kérésünk meghalgtatásába, melyet alá felsorolva itt leirunk.

Tiszakálmánfalva telepés község magyar és német ajku lakossága a Titeli járásban a Csajkás szerbek között annak majdnem középpontján fekszik s a magas állam kincstár által telepítésül eladott 3226 kat. hold területen áll.

Népességének száma 2300-ra tehető, ez a terület nem elegendő arra, hogy a lakosság abból megélhessen, ha figyelembe vesszük, hogy azon területből a lakosság részére csupán 2800 hold osztott fel a többi föld Kulturális célokra a község mint erkölcsi testület részére és utakra használt ki s tartott fenn.

A község lakossága tehát nem élhet meg, nem szaporodhat, mivel kevés a földje s nincs legelője, pedig családot fentartani s a településsel járó nagy mérvű kiadásokat, földváltásig ki fizetéséből eredő teher törlesztéséből reánk háruló, valamint állami, községi hittelekezeti adóinkkal járó kötelezettségünket elviselnünk kell.

A jelenlegi szűk és válságos gazdasági viszonyok mellett élő telepés lakosságunk kénytelen a közvetlen szomszédságunkban ugynevezett kabol és kátyi rétségekben kisebb parcellákban földeket bérelni s azt munkálni, hogy kenyerét, csak részben is megkereshesse, ami azonban ma már részben a nép sokasága, részben pedig a Csajkás szerb népnek ellenünk táplált ellenszenvé és gyűlölete mellett felvert magas árak miatt boldogulásra nem vezethet.

Az állattenyésztés fellendülése által lehetne a lakosság megélhetését biztosítani, mert a mezőgazdánk az olcsó gabonaárak mellett egyetlen reményét még a jószágtenyésztésből eredhető haszon képezné. Igen ám! de hol a megfelelő legelőterület, mely az olcsó állattenyésztés elengedhetetlen kellékét és biztosítását képezi, ez nekünk nincs.

Tiszakálmánfalva telepés községnek nincs olyan terjedelmű határa a hol az állattenyésztés fellendítése sikeresen előmozdítható lenne.

Ezen a nagy és életbevágó hiányon az álta lehetne segíteni, hogy ha a községünkkel határo

Ripacséknál.

— (Majdnem így történt.) —

A »Bácsmegeye« számára írta: Kállay Kornélia.

Jean Baptist Poclin vagy írói néven Molier azt mondta: „Művészetben nincs dekadencia.“

Ha boldogult Molier élne és Magyarországon volna, talán megmásítaná nézetét.

Franciaországban XIV. Lajos óta udvarképes a színész és elfogadott, elismert művészet a színészet századok óta. Nálunk — különösen vidéken — még a nagy városokban is egy parallelbe vonják a színészt a komédiásokkal, vagy az artistákkal, a kisebb városokban meg éppenséggel lenézik, nem gondolva arra, mennyi műveltséggel kell annak bírnia és mennyit kellett tanulnia. Azonban hadd térjek a tárgyra.

„Művészetben nincs dekadencia.“

Magyarországon 32 színésztársulat van. Ezek közül van — Budapestet nem számítva — nyolc elsőrendű, öt másodrendű, a többi harmadrendű, vagy színésznyelven szólva — ripacs. Színész és színésznő pedig annyi van, hogy alig lehet őket megszámolni, nagyon természetes, hogy ez a rengeteg színésznagy nem kaphat mind első vagy másodrendű társulatnál szerződést és innen van, hogy némelykor még egy tized-rangu színigazgató is szert tesz egy-egy intelligens kvalifikált színész vagy színésznőre.

Van egy jó barátom, ki nem rég Budapesten szép sikereket aratott, most legutóbb pedig olyan kis ripacs-társulatnál volt kénytelen működni, ahol a műszaki személyzettel együtt tizenhároman voltak és minden két héten más községbe ültették fel Muzsa istállójukat. A társulat rendezője állítólag a suszterműhelyből került a világot jelentő desz-

kákra, a tagok ellenben egy-kettő kivételével diplomás színészek voltak. Képzeltető mennyire imponált a rendező a tagoknak. Zenekarnak se hire se hamva; ellenben volt egy régi rossz zongora, mely mellett énekelt egyik-másik muzikális akadémiát végzett tag. A színpad oly piciny, hogy hatan sem férnek el rajta és sötét, hogy alig látják egymást. Természetesen teremben játszottak, a hol az accustika vagy duplán, vagy sehogy sem adta vissza a hangot.

Ilyen helyen legyen kedve a színésznek játszani? Lehet ilyen helyen valamit produkálni? Eltekintve attól, hogy a külső illúzió sincs meg, bizony beáll ilyen körülmények között a dekadencia a legnagyobb művésznél is.

Barátom négy hónapot töltött ripacséknál. A jó közönség meg a kollégák szeretete megkönnyítették neki az ott tartózkodást, nem vette o tani szereplését tragikusan, hanem komikus oldaláról fogta fel a dolgot, néhány epizódot beszélt el nekem, mit én sietve leadok, tekintettel arra, hogy ezzel senkinek sem ártok.

Hogy a leírást megkönnyítsem magamnak, ugy fogom leírni, mintha velem történt volna meg.

* * *

A „Lőcsei fehér asszony“ ment, melyhez tudvalevőleg óriási személyzet kell.

A leleményes rendező ugy segített a dolgon, hogy egy-egy személyre 4-5 szerepet is osztott. Így pl. az ügyelő az első képben katonát, a másodikban parasztot, a harmadikban halottat, a negyedikben papot, az ötödikben pedig egy futárt személyesített. Közben pedig ügyelt a kar-személyzetre (voltak vagy egygyen). Azután, hogy el ne felejtse mikor milyen szerepe van, sorrendben felírta faszénnél a falra: Katona, paraszt, halott, pap futár.

Az első két kép csak lement ugy a hogy A harmadik képben a színen fekszenek a halottak és a kóristáknak ki kell őket vinniök.

Az ügyelő csak fekszik, fekszik és vár. Senki sem jön. Kinos csönd. A kóristák kint kedélyesen beszélgettek és nem is gondoltak arra, mi a teendőjük, mert szokva voltak ahhoz, hogy az ügyelő küldje be őket.

A halottak idegesen mozgolódtak a színpadon, az ügyelő pedig nem bírván tovább túrni e kinos helyzetet, odacsuszik a kulisszanyiláshoz és ki kiált: „Marhák jertek be!“ erre bejöttek és kivitték a halottakat.

Következett a közönség megkönynyebbülése az ötödik vagy utolsó kép, melyben szegény ügyelőnk a futárt játszotta. Igen ám, csakhogy valamelyik színész viccből letörölte a falon a „futárt“ és az ügyelő, azon hitben, hogy befejezte munkáját, diszletezés közben lemaskirozta magát és felöltözködött, felvonás közben pedig ügyelt. Egyszer csak látja az ügyelő lapon, hogy a futár jelenése következik. Elkézd tehát piszszegni:

— Pszt! futár! hol van a futár, miért nem tartja itt az orrát?! — senki sem jelentkezik.

— Az a futár, az a gazember hol van? Mindjárt elmondják a végszavát.

Persze a futár nem jelentkezett. Kétségbeesetten rohan az öltözőbe, de csak az intrikus találja ott.

— Hallod-e Kovács, nem te játszod a futárt? — kérdé a sajtáságosan vigyorgó intrikus.

— Én? szó sincs róla, te játszod!

— Mi-i-i? hiszen akkor ott volna a falon! — felelt hűledezve az ügyelő. De hirtelen mégis eszébe jutott, hogy tényleg ő a futár, most vilámgyorsan kirohant az ügyelőlappal kezében a

Csajkás rétség VI-ik öblötében fekvő s Nagyméltóságod fenhatósága alá tartozó „Vallás és közalapítványi” 300 katasztrális hold jelenleg szántóföld, mely a kátyi rétségben fekszik; legelőterület gyanánt a telepés községnek megvételre átengedtetnék, avagy hosszabb lejáratu bérleti időre haszonbérbe adatnék. Határozottan tudjuk azt, hogy ezen a „Vallás és tanulmányi alap” tulajdonához tartozó 300 katasztrális hold közalapítványi föld jelenleg egy magán egyén által van haszonbérletve.

Millió jótétemény lenne az a telepés községre, hogy ha ezen közelfekvő területet a község, akár örökön akár pedig hosszabb idejű tartamra legelő gyanánt haszonbérbe vehetné.

Ez által a község lakossága az állattenyésztést és az ezzel járó haszonhajtó gazdálkodást nagyobb mértékben üzhethé. Az állattenyésztésnek illetén való fellendülése által a lakosság anyagi jóléte következnék be. A vagyongyarapodás előidézné a lakosság megelégedését s boldogulását; mert a szegény családok parasztember is tarthatna egy kis tehenet, melyből 6—8 tagból álló családját tejjel-vajjal eltarthatná. A gyermeknevelés és táplálás sokkal könnyebb lenne a szegény parasztnak. Legelő nélkül azonban a szegény ember sem tehenet, sem egyéb lábas jószágot nem tarthat, mert a jószágoknak istállóban, vagy udvaron való tartása felette drága és főképp a tavaszi és nyári időszakban elviselhetetlen költségekkel jár.

Igy tehát egyedüli reményünket még ezen földterületben helyezük, melyet ha jutányos áron a község megszabhatná, a község anyagi jólétének nagyban előmozdítására s a nép boldogulására vezetne.

Minthogy Tiszakálmánfalva község magyar és németajku lakossága a magyar állameszmének rendületlen híve és itt ezen végvidéken magyar nemzeti missziót teljesít hazánk magas szomszédos nemzeti fejlődésének nagy vívmánya közé lehet sorolni, hogy ezen a végvidéken, ahol 25 év előtt még édes magyar hazánk nyelvét csak hirtől ismerték — egy erős minden ízében életképes nagyközség állhasson fenn, nemzeti hivatását betartva mintegy védbástyául álljon meg a nemzetiséglakta vidéken.

Mély alázattal járulunk tehát a Nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz, vegye nemes szívére ügyünket s a „Vallás és tanulmányi alap” tulajdonát képező, Csajkás rétség VI. öblötében fekvő 300 kat. hold közalapítványi föld — a nép nyelvén Ballaszállás — a telepés községnek, vagy örök áron, vagy pedig időhöz kötött haszonbérleti időtartamra átengedni, illetve eladni, vagy bérbeadni engedélyezni kegyeskednék.

Alázattal kérjük Nagyméltóságodat, méltóztatnék e tekintetben az illető szakközegeit kegyesen utasítani, hogy a községgel a tárgyalást indítanák meg és itt a helyszínén állapítanak meg

akár a vételárat, akár pedig a haszonbéri összeget, Nagyméltóságodnak utólagos jóváhagyása reményében.

Kérésünket ismételve azon reménytől vagyunk áztatva, hogy ezen telepés község lakosságának boldogulása iránt Nagyméltóságod atyai jó szívetőlünk sem fogja elvonni és a szükséges réti legelőterület megszerzése érdekében Tiszakálmánfalva telepés községet nagybecsült támogatásába és pártfogásába venni kegyeskedik.

Maradtunk a Nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter urnak alázatos szolgálói.

Tiszakálmánfalva község képviselőtestülete.

== Szerb nemzetiségi pénzüzetek alakulása Bácsme gyében. Az utóbbi időben egyre-másra alakulnak nemzetiségi törekvések előmozdítására szerb pénzüzetek. Talán nem ártana, ha a hatóságok a keletkezés módja és az alakulás célja iránt élénkebben érdeklődnének. A helyzet könnyebb felismerése végett közöljük, hogy legutóbb »A b á c s t ó v á r o s i I. szerb földművelők szövetezete« (I. Szopszka zemljoradnicska zadruga u Bácsstóváros) és az »Ópalánkai Közgazdasági Szövetkezet« alakult meg. A pénzüzetek vállalati tárgya ez:

Kölcsönösség alapján saját tagjai hitelének és azok kereseti és gazdasági fejlődésének előmozdítása a szövetkezeti tagoknak gazdasági célokra olcsó kölcsön szerzése és adása, takarékel fogadása és saját hatáskörében más különféle gazdasági szövetkezetek alapításának elősegítése által.

Tartama: Határozatlan idő.

Üzleti tőkéje: A szövetkezeti tagok által befizetett 10 korona üzletrészek és a 4 korona beiratási díjakból alakul.

Az igazgatóság 5 szövetkezeti tagból áll, kiket az első üzleti évben egy évre, azután három évre a közgyűlés választ.

Az első pénzüzetnél az igazgatóság tagjaiul megválasztottak Protity Szaniszló (Sztankó) egyszersmind szövetkezeti elnök, Antity Vazul (Vásza) egyszersmind szövetkezeti helyettes elnök, céggjegyzési jogosultsággal, továbbá Krnjacz Simon (Szima), Darity Lehel (Dusán) és Danilov Sebők (Száva) céggjegyzési jogosultsággal nélkül, mindannyian b á c s t ó v á r o s i lakosok.

Megválasztott még üzletvezetővé Vucsetin

György (Gyóka) b á c s t ó v á r o s i lakos céggjegyzési jogosultsággal.

Az ópalánkainál megválasztottak:

Az első igazgatóság tagjaiul megválasztottak: Stefanik Igor egyszersmind szövetkezeti elnök, Halek Pál egyszersmind szövetkezeti helyettes elnök, céggjegyzési jogosultsággal, továbbá Kuhajda József és Kedra Mihály céggjegyzési jogosultság nélkül, mindnyájan Ópalánkai lakosok, megválasztott még üzletvezetővé Kobár Károly palánkai lakos céggjegyzési jogosultsággal.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. június 8.

Bácsbodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta Fernbach Károly főispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: ifj. Vojnits István alispán, Popp György min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató, dr. Pavlovits István főorvos, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Faragó János kir. tanfelügyelő, Michálovits Kornél főjegyző, Scultety Ferenc árvaszéki elnök, Karácson Gyula ny. alispán, Rác György közs. előadó, Sztankovics György kir. főmérnök, államépítészeti hivatal főnöke, Popovits Aurél főügyész helyettes és Válient Nándor jegyzőkönyvvezető.

Popp György miniszteri tanácsos kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy befolyt:

I. Egyenes adóban: Az 1908. évi május hóban befizetett 1.633.106 kor. 76 fill., az 1907. évi május hóban 1.566.052 kor. 92 fill. Az elmúlt hóban több 67.053 kor. 84 fill. Az 1908. évi január hó 1-től május hó végéig befizetett 3.898.142 kor. 99 fill., a múlt év hasonló időszakában 4.235.001 kor. 28 fill. Ez évben kevesebb 336.858 kor. 29 fillér.

II. Hadmentességi díjban: Az 1908. évi május hóban befizetett 2749 kor., az 1907. évi május hóban 4721 kor. 40 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 1972 kor. 40 fill. Az 1908. évi január hó 1-től május hó végéig befizetett 20.999 kor. 60 fill., a múlt év hasonló szakában 35.574 kor. 37 fill. Ez évben kevesebb 14.574 kor. 77 fillér.

III. Bélyeg- és jogilletékben: Az 1908. évi május hóban befizetett 283.254 kor. 02 fill., az 1907. évi május hóban 268.262 kor. 74 fill. Az elmúlt hóban több 14.991 kor. 28 fill. Az 1908. évi január hó 1-től május hó végéig befizetett 1.352.546 kor. 67 fill., a múlt év hasonló időszakában 1.436.879 kor. 62 fill. Ez évben kevesebb 84.332 kor. 95 fill.

IV. Fogyasztási- és italadóban: Az 1908. évi május hóban befizetett 102.494 kor. 84 fill., az 1907. évi május hóban 101.372 kor. 66 fillér. Az elmúlt hóban több 1122 kor. 18 fill. Az 1908. évi január hó 1-től május hó végéig befizetett 530.124 kor. 18 fill., a múlt év hasonló időszakában 488.408 kor. 89 fill. Ez évben több 41.715 kor. 29 fill.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, megyei főorvos jelentése:

Az általános egészségügyi viszonyok e hó folyamán kedvezők voltak. A kórmozgalom tetemesen csökkent, ugy a rendszeren előfordulni szokott megbetegülések körében, mint főleg a heveny-fertőző kórok eseteiben.

Az orvosi gyakorlatot leginkább foglalkoztatták a csekély számban felmerült különböző légzőszervi bántalmak, valamint a mérsékelt arányban fellépett ragályos jellegű kórok.

Ezen hevenyfertőző kórok közül észleltettek: 1. A ronszó toroklob 16 községben, megbetegedett 161, meggyógyult 124, meghalt 24, ápolás alatt maradt 13.

2. A vörheny 16 községben: mb. 136, mgy. 83, mh. 25, á. a. m. 28.

3. A kanyaró 14 községben: mb. 361, mgy. 307, mh. 12, á. a. m. 42.

4. A hagymáz 6 községben mb. 12, mgy. 7, mh. 1, á. a. m. 4.

A szépligeti gyógyszerár személyes üzleti joga Horváth Imréről, Petri Oszkár okl. gyógyszerészre ruháztatott át.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelentése:

A vallás és közoktatásügyi miniszter Papp György a titeli áll. polg. fiúiskola I. osztálybeli tanulója részére a határvidéki tanulmányi 240 kor. ösztöndíjat adományozta.

Az apatini 17 tanerős közs. jellegű el. népiskolák államosítása az 1909. évi szeptember hó 1-től kezdődő hatályllyal kimondotta.

A múlt hónapban a közs. és felekezeti el. népiszkolai tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII. t.-c. értelmében való rendezésére 13968, eddigelé

szinpadra és egyre azt kiabálta: itt vagyok már! itt vagyok!

Bár volna anynyi ezresem, ahányszor a „marha” jelző ez estén elhangzott.

* * *

Direktorunk pillanatnyi elmezavarában a Bánk bánt vette elő. Szívességéből én játszottam Melindát.

A subrett csak subrett marad s így én a legtragikusabb jeleneteknél is kacagtam. Csapnivaló rososz voltam, de a község megbocsátotta nekem, mert anynyit még a komikuson sem nevettek soha, mint az este én rajtam.

Következett az a jelenet, mikor ravatalon hoznak be. Rám borul Bánk és szerepéhez hiven végig simogatja testemet, véletlenül a térdemhez ér, mire én hangosan elkiáltom magam: Na! — és ezzel feléje rugok.

— Ah, egek, ő él! — találta fel magát Bánk.

Dehogy! Most ment ki belőle az utolsó szusz — felelé Tiborcz. Engem pedig sietve kivittek, mert arcomon a kacagás előjeleit vélték felismerni.

Ez az előadás három százalék büntetésembe került.

* * *

Valami ifjusági előadás keretében a Peleskei nótáriust adtuk, műkedvelők közreműködésével. A műkedvelők természetesen a község előkelőségéből kerültek elő s ennél fogva ne csodálkozzunk azon, ha Desdemóna dadogott egy kicsit, Othello pedig kissé pupos volt.

Színésznek nem lehet nyelvihibával birnia, valamint nyomorék se lehet, de a műkedvelő, pláne ha a Haut Craemhez tartozik, dadoghat egész bátran, vagy akár dupla pupja is lehet. Mi színészek természetesen a műkedvelőknek engedjük át a babért és nem is kívántunk abban osztozkodni. Egy-kettő kivételével elég jól mozgottak, csak a szegény Othello tremázott rettentően

s hogy bátorságot merítsen, majdnem minden fél órában egy kupica pálinkát vett be és szörnyen drukkoiva kuksolt egy sarokban.

Végre reá került a sor. Desdemóna a pam-lagon fekvő vár, de Othello csak nem jön, ellenben a vendéglő helyiségéből a tulajdonos jó-lismert rikácsoló hangját hallottuk, amint valakit irtalmatlanul legazemberezett. Egyszerre kinyílt egy szinpad oldalajtó, azon hihetetlen gyorsasággal kirepült Othello, az ajtó nyomában pedig a vendéglősné jól kifejtett lába lón látható.

Othello a sértett testrészt simogatva és massirozva közeledett az aivó görög nőhöz s mint tudjuk egy törrel kellene őt leszurnia.

Ezen csekélységre azonban művésznünk nem gondolván, törnek hiányában a korcsmárosnak, ki egyszersmint mészáros is volt, a nagy marhavágó baltáját hozta be. A korcsmárosnéval való nézeteltérés közben azonban elfelejtette szerepét, ugy segített tehát magán, hogy baltáját magasra emelve s Desdemóna orrához közel tartva egyre azt kiabálta: agyon szurlak, agyon szurlak!

Desdemóna érezvén a pálinka szagot szentül meg volt győződve, hogy részeggel van dolga rémült sikolylyal kiszaladt; a nótárius pedig ki a lefolyt jelenet alatt hideg verejtéket izzadott, idejét látta annak, hogy most ugorjék a szinpadra.

Mint később értesültünk Othellónak egy kis nézeteltérése volt a korcsmárosnéval. Ugyanis csak nyolc kupica pálinkát akart bevallani, noha a korcsmárosné tizenötre emlékezett; eme nézeteltérésből kifolyólag használta segítségül a harcias korcsmárosné nemcsak a tenyerét, hanem a lábait is.

* * *

Ha időm engedi folytatni fogom e színész-reminiscenziákat máskor.

Barátnóm jelenleg a kolozsvári nemzeti színház tagja és élete legsötétebb pontjának nevezi azt az időt, melyet kénytelen volt ripacséknál tölteni.

összesen 87089 kor. évi állámsegély folyósított.

A kir. tanfelügyelőség részéről az elmúlt hónapban a következő népoktatási tanintézetek lettek hivatalosan meglátogatva. Az óverbászi, kiskéri, gombosi áll. az ujverbászi, nemesmiliticsi, gádori, körtési, órszállási, regőczi, katymári, madarasi, bajmoki, topolyai, kishegyesi, bajsai, csurogi, kulai r. kath., az ujverbászi, óverbászi, kiskéri, torzsai, bácsfeketehelyi, szeghegyi, bajsai ág. ev., az ujverbászi, óverbászi, torzsai, bácsfeketehelyi ev. ref., az óverbászi, órszállási, regőczi, bajsai, parragi, ószivácsi, kulai gör. kel. az ujverbászi, órszállási, topolyai, bácsfeketehelyi, kishegyesi, csurogi, ószivácsi, kulai izr., az ujverbászi társ. polg. leányiskola, a szeghegyi társ., a dunagárdonyi, tündéresi és csurogi közs. jellegű népiskolák, továbbá az óverbászi és gombosi áll. az ujverbászi, torzsai, gádori, órszállási, madarasi, bajmoki, bácsfeketehelyi, kishegyesi, bajsai, csurogi, ószivácsi, kulai közs. és a topolyai r. kath. ovodák összesen 201 tanteremben.

Ezen tanintézetek hivatalos meglátogatása alkalmával tapasztaltatott, hogy a körtési órszállási, regőczi, bajmoki, topolyai, kishegyesi és kulai rkath. a bácsfeketehelyi, szeghegyi és kiskéri ág. ev. népiskolák *tulzsujoltak*.

Meg nem felelő épületekben vannak elhelyezve a bácsfeketehelyi, szeghegyi és a bajsai ág. ev. a kishegyesi rkath. iskola 2 lanterme, a dunagárdonyi községi, a kiskéri áll. iskolák, a csurgói és ószivácsi közs. ovodák.

Nincs kellő felszerelése a bajsai ág. ev. a bajsai gör. kel. és az ószivácsi izr. el. népiskolának.

Jelentem továbbá, hogy a *topolyai és kishegyesi* tanyákon, továbbá *Csurogon zugiskolák találtak*, melyeken oklevélnélküli egyének végzik a tanítást.

A *magyarnyelv tanítási eredménye nem felel meg a törvényes követelményeknek a szeghegyi ág. ev. a bajsai és kulai gkel. és a csurogi közs. iskola 8 osztályában.*

Nincsen semmi eredmény a csurogi és ószivácsi közs. ovodákban.

A felsorolt hiányok orvoslása iránti javaslatai ma az ülés folyamán lesz szerencsém külön előterjeszteni.

Szankovits György kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke jelenti:

A that. közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

A folyó évi fentartási kavics szállítása folyamatban van, több utszakason befejeztetett, bizottságilag felülvizsgáltatott és átvétetett.

Az általán terítéssel kapcsolatos hengerelési munka *Gombos* községben befejeztetett és kedvező eredménnyel felülvizsgáltatott. A folyó évben előirányzott többi hengerelési munkák, kötő- és fedő anyag hiánya miatt ez ideig még megkezdhetők nem voltak.

Az állami beruházásból engedélyezett utépítésekhez szükséges kőanyagok szállítása az összes utszakason folyamatban van; azok beépítése pedig *Obecsén, Péterrévén, Borócson, Tiszakálmánfalván* és *Felsőszentivánon* eszközöltetik.

A *topolya-bajsai* that. közut építése a befejezéshez közeledik, a regőczi vasuti állomáshoz vezető that. közut építése pedig teljesen befejeztetett és közforgalomnak átadatott.

Végül jelenti, hogy a keresk. m. kir. miniszter f. é. 11529/908 sz. intézkvénye alapján a radnabarcaskai kőanyagok fajsúlyának megállapítása céljából május 26-án a bányában a ministeri kiküldött által eszközölt körözésnél közreműködött és annak eredményéről felvett jkönyvet a vármegyei kiküldöttel együtt aláírta, ugyszintén résztvett a szabadka-gombos-palánkai h. é. vasut céljához szükséges földterületekre nézve elrendelt kisajátítási eljárás, hol is a vmegye képviselőiben megjelent többi kiküldöttet egyetértőleg nyilatkozott.

Popovits Aurél kir. főügyési helyettes jelenti, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő. Az egészségi állapot jó; ragályos betegség nem fordult elő; az elmúlt hóban a fogház közkórházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely ugy a kir. fogházfelügyelő, mint a fogház orvosa és általa is, a szabályok szerint szigoruan ellenőriztetik, kifogástalan, szerződés szerű, panasz miatta nem tétetett.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a múlt hónapban az őrség körében nem, a letartóztatottaknál egyetlen egy esetben szabott ki. A zombori kir. törvényszéki fogházban a múlt hó folyamán 40 letartóztatott volt elhelyezve és pedig 1. jogérvényesen elítélt: elzárva 1, fogházra 7, börtönre 16, fegyházra 4, 2. felebbezés alatt álló vizsg. fogoly 3, 3. elítéletlen vizsg. fogoly 12.

Az 1908. évi április hó utolsó napján a létszám 51 főből állott, míg a múlt hó végén 40 volt s így a havi zárlat csökkenést mutat.

Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítélt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részint pedig nyomdai munkával foglalkoztatnak, mely munkák a múlt hóban az állam részére 31 kor. 16 fill., a rabok részére pedig 38 kor. 32 fill. jövedelem folyt be.

A zombori kir. törvényszéki fogházból a múlt hó folyamán az országos fegyintézetbe egy sem, a kerületi börtönbe 3 letartóztatott szállított, feltételes szabadságra egy sem bocsájtatott.

A fogház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve; a letartóztatottak osztályába az építési viszonyoknak megfelelően keresztülvitetett és általában a fogház kezelése jó és szabályszerű.

Az apatini, hódásági és kulai kir. járásbíró-sági fogházakban a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

Labdarugómérkőzés

Szabadkán.

— Saját tudósítónktól. —

Szabadka, 1908. június 8.

Pünkösöd vasárnapján körülbelül 500 főnyi közönség előtt folyt le a »Bácska« Szabadkai Athletikai Club és az egyetemi hallgatókból álló kombinált csapat közt a footballmérkőzés. Óriási szélvihar dühöngött, mely abszolúte lehetetlenné tette a match reális lefolyását. Ehhez járult még a lejtős, gödrös pálya, melyen minden kombináció csődöt mondott.

Sorshuzás utján a szabadkaiaknak jut az első féldobban a hatalmas hátszél. Ennek dacára az első negyedórán az egyetemi csapat támad többet és sokszor hozza veszélybe az ellenfél kapuját, melyet a kapus sok szerencsével véd. Az orkán a goalra irányított labdát minduntalan felkapja és viszi az egyetemiek kapuja felé, melyet *Mamusich* István igaztoltan és idegesen véd. Ily körülmények közt két goal repül be a fővárosiak kapujába a közönség örömrivalgása közepette. (Féldő 2:0.)

A második féldobban a pesti csapat erélyesen hozzalát, hogy kiegyenlitsen. Hirtelen azonban — általános csodálkozásra — a szél irányt változtat s a szabadkaiak a hátszél segítségével négyre szaporítják a goalokat.

A »Bácska« csapatában kitűnt a bal hátvéd hosszú és biztos rugásaival, a bal és jobb összekötő pompás lövőképességével s a balszélő remek lefutásaival és centerezéseivel. A csapat főerőssége összjátékában rejlik.

Az egyetemiek csapatában dr. *Ullerich* a jobb hátvéd, *Biró* Gyula középcsatár, *Burghardt* balösszekötő és *Vér* Pál balfedezet klasszissokkal jobbaknak bizonyultak a többieknel és jórészt az ő önfeláldozó és lelkes játékuuk mulott, hogy a pesti csapat a körülményekhez képest eléggé megállotta a helyét. Különösen *Vér* Pál dolgozott emberfőlötti erővel a fedezetsorban és fair játékmódorával csakhamar a közönség szimpatiaját vívta ki magának.

A mérkőzést *Mamusich* (»Bácska« sz. a. d.) vezette nem éppen kifogástalanul, amennyiben a megítélt négy goal közül kettőt lesből rugtak: az egyetemi csapat által a II. féldobban rugott goal nem adta meg állítólagos lesbenállás miatt; egy tizenegyet nem ítél meg, pedig a »Bácska« egyik játékosa a büntető-területen *kezével* érintette a labdát. Egy mérkőzés vezetéséhez nagyobb önállóság s élesebb szem kell.

Matck után a két csapat a *Pest szálloda* éttermében gyűlt össze bankettre, ahol a hajnali órákig folyt a bácskai karcos . . .

H I R E K.

A képviselőházból.

Szmrecsányi Györgynek, a néppárt temperamentumos ifjú tagjának megvolt a bátorsága, hogy kétségtelen bizonyítékot szolgáltson arról, hogy a mostani képviselőház házszabályellenesen törvénytelenül hozza meg határozatait. Soh'sincs együtt *határozatképes* számban. *Pénteken* az ülés elején, a jegyzőkönyvre vonatkozó kérelme kapcsán a határozatképesség megállapítását kérte.

Návay elnök elrendelte a megszámlálást, s ekkor kitűnt, hogy 453 képviselő közül csak 51 honboldogító van jelen. A tanácskozást tehát föl kell függeszteni. Negyedóra mulva újabb megszámlálás következett; a kormány nagy kudarcára ekkor se lehetett a határozatképességet megállapítani, most csak 81 képviselő volt jelen. Ekkor *Návay*-nak igen okos, helyénvaló ötlete támadt. Fölvastatta ugyanis a névsort, s így a távollevőket arra kötelezte, hogy távolmaradásukat igazolják. Ha ezt megtenni elmulasztják, nem kapnak fizetést. Így kell a derék urakat arra kényszeríteni, hogy a 6400 koronakért legalább akkor legyenek a Házban, amikor százmilliókra rugó vasuti beruházásokról van szó.

Fernbach Péter nyugodt lelkiismerettel hallgatta a katalogusolvasást. Ő ugyanis azok közé a kevés képviselők közé tartozik, akik szorgalmasan, naponta járnak el a Házba. Lévy szomszédja előtt meg is akarta róni a távollevő bácskai kollegáit, de ebben megakadályozta őt *Fernbach* Károly főispán, aki az egyik újságírói karatról Csépan képviselőt küldte hozzá azzal az üzenettel, hogy küldje ki *Darányi* földmivelési minisztert, akinek több, a megyebeli gazdasági érdekeket érintő instanciát akkor előterjeszteni *Fernbach* Péter nyomban eleget is tett megbízásának. *Darányi* ki is ment s nagy figyelemmel hallgatta a főispán fontos előterjesztéseit; majd ismét visszatért az üléssterembe, ahol gróf *Teleki* Arvéddel tanácskozott egynémely aktuális mezőgazdasági kérdésben. Az újvidéki képviselő ugyanis az utóbbi időben, gyűléseken és sajtóban egyaránt, sok okos, üdvös gazdasági reformeszmét propagál. A »Köztelek«-ben megjelent cikkei, melyek alapos szaktudásra vallanak, a gazdaközönség körében nagy figyelmet keltenek.

A bácskaiak közül ezen az ülésen még csak *Lovász* Márton és *Lányi* Mór voltak jelen.

Az ünnepi szünet után, szerdán nagy számban gyűltek össze a képviselők. Hogyne. Hiszen veszélyben forgott a fizetésök. Sorra siettek az elnökhöz, aki előtt igazolni igyekeztek távolmaradásukat. *Justh* Gyula, a könyörtelen ezuttal megbocsátott nekik; a jövőre nézve azonban figyelmeztette őket, hogy elnöki, illetve Ház-engedély nélkül még a *Jardin de Paris*-ba vagy az *Amerika Budapest*-be se mehetnek.

A bácskaiak közül *Mukics* Simon volt az első, aki ezen az ülésen mutatkozott. Nemzeti viseletű, zsinóros nyári ruhában jelent meg. *Baloghy* Ernő, akinek ez a viselet szemet szurt, oda sietett Szabadka nagy urához s kíváncsian érdeklődött az alkalom felől, mely a zsinóros ruházatot felszínre hozta:

— Tudod, pajtás — szölt *Mukics* — ha már a politikánk nem magyaros, nemzeti, hát legalább a ruházatunk legyen az.

Baloghy, mintha igazat akart volna adni képviselőtársának, mélyen elgondolkodott, majd töprengeni kezdett, hogy vajjon a fekete ruháját föl ne cserélje-e szintén nemzeti köntössel. De végre eszébe jutott, hogy még ma *Andrássy* gróf közegészségügyi javaslatainak tárgyalására kerül a sor. Ezeket pedig ő szeretné referálni. Föl is kereste a két patikárius: *Buzáthot* és *Muzsát*, hogy menjenek vele át *Andrássy*hoz s eszközöljék ki az előadói tisztséget. Ezek *Baloghy*-val föl is keresték a belügyminisztert s hosszasán tárgyaltak vele.

A katalogusolvasás két ritka vendéget is hozott a Házba: *Fernbach* Józsefet és *Rajk* Aladárt, akire kollégái már rá se akartak ismerni.

Körutazás Amerikában.

A körutazás.

V.

»New-Yorktól Buffaloig« visz első utja *Véresinek* Amerikában. Bölényekben már nem gyönyörködhetik, mert egész Amerikában nincs több 1300-nál.

»Buffalo« már az öt tó országába tartozik. 353 ezer lakosával a világ egyik legnagyobb gabonakereskedő városa, melynek vízi összeköttetése van Chicagoval és a tengerrel.

A »Niagara« vizeséhez Buffalon keresztül mennek a turisták. Niagara Falls városnak csak

20 ezer lakosa van, de a vizesést, a világ ezen fenséges csodáját évente 70 ezer ember keresi fel.

A Niagarán óránként egy millió tonna víz szakad alá, melynek egy negyvened részét, mintegy félmillió lóerőt ipari célokra már elvontak. A három és fél millió lóerőt képviselő vizet és védelmére törvénytervezet készült.

A nagyszerű vizesés fölött hidak vezetnek, a vizesés alatt, a zuhogó hullámok mögött pedig a szélbarlang visz át. Utóbbi csak a vizesés egyik kis része mögött vonul el, de a keresztülmenőknek borzalmasan szép és veszedelmes látványt nyújt. A vizesést, mely télen, befagyva talán még szebb mint nyáron, tavaly óta 1115 millió gertyafényű színes fényező készülékkel világítják meg.

A világ legnagyobb látványosság.

»Buffalótól Chicagóig« vizen és szárazon lehet menni. Vértesi a szomszéd Kanada érintésével szárazon utazott, mert a nagy tavakon viharok tomboltak már akkor.

A regényes fekvésű 300 ezer lakost számláló Detroit városon keresztül elérkezünk a Michigan tó partján fekvő Chicagóba, melynek több, mint két millió lakosa van. »A chicagói Michigan Avenue« Chicagó legszebb utcája, mely megfelel New-York híres Ötödik utcájának. A Michigan Avennen van az Auditorium szálló, melyet részvénytársaság építtetett 17 millió koronáért 400 vendégszoba, 186 üléshelyiség és 5000 ülőhelyre berendezett színház van benne s a rengeteg épület egy év alatt készült el. Mikor felében volt, a színházban 12 ezer ember gyűlésezett Karrison elnökjelölt érdekében. A nagy szállodák itt nem ritkák és mind nagyobbakat terveznek.

A művészetek ismeretével Amerikában még meglehetősen hadi lábbon állanak, de könyvtárakra sokat adnak. Chicagó könyvtára 300 ezer kötetet tartalmaz.

»Chicagóról« az Unio második legnagyobb városáról, melyet kétszer pusztított tűzvész sok érdekessé ír a szerző. 1850-ben még csak 30 ezer lakosa volt s a rettenetes tűzvészek dacára fél század alatt két millióra nőtt. Óriási kereskedelme a világ első kereskedő városává tette. Gabona és hus forgalma utolérhetlen.

»Chicago partjai« egész parkrendszert képeznek számos szoborral. Amerika mindenütt szívesen emel szobrokat nagyjainak Nem hálátlan.

»Chicago nagy háza« nem csak magas épületeket, hanem óriási kereskedelmi telepeket is jelentenek. Pl. pusztán a Marschall Field at Comp. áruház labirintusában hétezer alkalmazott szolgálja ki a vevőket.

»A nagy husvágó« a világ legnagyobb mérsárszéke 200 hektár területen fekszik. Beillenék külön nagy városnak. Még külön napilapja is van. Évente több mint 16 millió állatot vágnak itt le. Rengetek konzervet készítenek. Nem is mindig lelkiismeretesek 1906-ban nagy botrányt okozott a huspanama. Sajnálják a romlott húst kidobni, hát a többi közé keverték és nyugodtan eladták. Mérgezés, járvány keletkezett belőle. Egy gyermek üstbe szédült, nem akarták a nagy készítményt kidobni, belekerült a szédült gyermek husa is a konzervbe. Jó is lesz tovább menni, mielőtt benünk is bevágnának szaláminak. »Chicagótól St. Louisig« aztán elmélkedhetünk a látottak felett.

Dr. H. A.

Előjáróválasztás Feketehegyen. Feketehegyen lemondás folytán megüresedett helyettes bíró állást mult hó 23-án töltötték be. Csete Bálintot választották meg egyhangulag. A tisztújítást — mint levelezőnk írja — Császár Péter főszolgabíró vezette.

Hivatalvizsgálat Topolyán. Jorgovits Döme p. ü. számtanácsos a napokban megvizsgálta a topolyai járási számvevőség ügykezelését. Kovács Lajos számvevőnek — mint levelezőnk írja — elismerését nyilvánította a pontosság és rend fölött.

Vívótanfolyam Szabadkán. Lovas Gyula, a főváros legkedveltebb vívómestere, akinek kitűnő hírért misem bizonyítja jobban, mint az, hogy növendékei az összes vívóversenyeken az első díjakat nyerik el, legközelebb Szabadkán vívótanfolyamot nyit. Az olasz, francia és német vívómesterek Lovast Magyarországra legjelesebb vívómesterének nyilvánították, mert a vívásnak most domináló olasz módszerét nálánál tökéletesebben senki se tanítja. A villámgyorsasággal való ügyes, mesteri fogásokra valló támadások, a szabatos védelemnek sokféle bámulatos módja és a legnagyobb kitartást biztosító fizikai könnyedség jellemzik a kiváló mester elsőrendű tanítási rendszerét. Aki az ő iskolájából kikérült, az baj esetén bátran, félelem nélkül állhat a kard elé. Lovas Gyulát tehát a legmelegebben ajánlhatjuk a sportkedvelőknek.

Keresztzentelési ünnepély Karjadon.

A Zenta melletti Karjad vasúti megállónál — mint levelezőnk írja — szép, lélekemelő egyházi ünnepély folyt le május 30-án. Nagy József állomás-előjáró ugyanis keresztet állított föl, melyet Gózon István zentai plébános nagy és előkelő közönség jelenlétében szentelt föl. Az ünnepély a kora hajnali órákban kezdődött meg azzal, hogy a zentai, magyarkanizsai és csantavéri buscsok érkeztek meg. Délután fél 5 órakor körülbelül 1500 főnyi halgatóság jelenlétében Gózon István teljesítette a fölszentelést, majd a kereszt-ről, mint a vallás és tiszta erkölcsök forrásáról beszélt. Méltatta Nagy József érdemeit, aki szakítva a modern kor beteges szokásaitól, vallása és egyháza iránt érzett meleg szeretetét ily nemes, megkapó módon fejezte ki. Nagy József meghatva köszönte meg a róla való megemlékezést. Ezután a Tóth Antal-féle magyarkanizsai gyermekzenekar egyházi dalokra zendített. Este 250 terítékű bankett volt, melyen Gózon plébános, Czabafy zentai főjegyző, Szuppán hírlapíró, Ifkovits Sándor tanító tartalmazósztokat mondtak. Nagy tetszést aratott Ifkovits tanítónak két alkalmi költeménye.

Megtámadott rendőr. Hermez István kishegyési korcsmárosnak a kishegyési vásár alkalmával felállított sátorában Lenárd Pál, Czéllus Lajos, Gere Péter és Gyüre György ottani legények összeverekedtek, mire a csendőrség közbelépett. Kohrehel Antal rendőr is érezettni akarta erélyét; a verekedők azonban megtámadták és súlyosan megsebesítették. E miatt megindították ellenük az eljárást.

Csőd Zentán. Bobány Péter zentai kereskedő ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnok dr. Brichta Nándor.

Az érsek Bajmokon. Várossy Gyula ka-locsai érsek május 28-án este 8 órakor érkezett Szabadkáról Bajmokra a bérmálás szentségének kiszolgáltatása végett. Vele jöttek Vojnits István alispán, dr. Bölts József szabadkai főjegyző, Tillmann Zoltán főszámvevő, dr. Vojnits Ferenc kulturtanácsnok, Jandek Mátyás adópénztárnok a kegyuraság képviselőiben, dr. Povischil Rikárd kanonok, tiszai főesperes, dr. Révay Tibor titkár. A bajmoki állomásnál Koller Oszkár járási főszolgabíró üdvözölte szép beszédben az érseket a közönségi előjáróság s tengerinyi nép jelenlétében. Az érsek válasza után megindult a menet a föllobogózt és kivilágított fúton a templom felé. Az egész bevonulás alatt pedig zugott Bajmokon büszkesége, Bajmokon »Mátyás« harangja. A menet élén vágatott 45 lovas, ezeket követte 24 fogat a vendégekkel. Két diadalkapun is átvonult a menet és mindegyik diadalkapunál magasba, tribünre állított 6—6 fehér ruhás leányka hintette a virágot az érkezők elé. A templomnál a papság fogadta Hegedüs Lénárd esperes élén a magas vendéget. A templomi bevonulásnál a helybeli dalárda remekelt szépen, precise előadott »Ecce sacerdos«-ával. Rövid ima után szállására vonult az érsek ur és nyomban fogadta a közönségi előjáróság tisztelgését. Péntek délelőtt és délután 1835-en vették fel a bérmálás szentségét. Délben Hegedüs L. esperes diszebedet adott, melyen a fentnevezeteken kívül még jelen voltak Szalay Mátyás szabadkai főkapitány, dr. Dembitz Lajos főügyész, Mamuzsics Félix tb. kanonok, Kuty Andre, Schadt Ignác, Gärtner Sándor, Bárány Gyula, Winkler Lénárd plébánosok, dr. Kanyó Gyula és Hegedüs Benjamin káplánok. Elutazás előtt tisztelgett még nála a papság, tantesület és a dalárda. Minden küldöttséghez volt pár szives, jóakaró szava, a legutolsó küldöttséget még 100 koronás segéllyel is meglepte. Este 7 órakor távozott ugyanolyan díszes menetben az érsek Bajmokról B.-Szt.-lván felé.

Harminchárom pályázó ügy tanítói állásra. Apatinban legközelebb töltenek be egy üresedésben levő tanítói állást, melyre eddig harminchárom pályázó akadt.

Cservenka község és dr. Sauer Károly. Dr. Sauer Károly veprói orvos egy időben, midőn dr. Schneider Kornél súlyos betegségben feküdt, ez utóbbit helyettesítette. Ezért a községi orvosi díjnak reá eső részét követelte a községtől, amely azonban erről mitsem akart tudni. A vármegye beavatkozására azonban a község most mégis teljesítette az orvos jogos követelését s neki 133 koronát fizetett ki.

Az anyai gondatlanság áldozata. Imbert Sándorné — mint titeli levelezőnk írja — surolás céljából marólugot készített és azt egy pohárban hagyva, dolga után ment. 3 éves Ferenc nevű kis fia hazatérve, a pohárból a marólugot megitta. Most a halállal vívódik. A gondatlan anya ellen megindították az eljárást.

A Tisza áldozata. Titeli levelezőnk írja: Hütter Ádám 16 éves titeli fiu e hó 7-én saját vigyázatlansága folytán a Tiszába fullt. Holttestét megtalálták.

Házasságok. Harsány Lajos zentai főgimn. tanár e hó 8-án tartotta esküvőjét Balló Ida kisasszonnyal Vadászon.

Veszeloyszky Ferenc eljegyezte Tóth Sárika kisasszonyt, Tóth Lajos zentai nyug. gimn. tanár leányát.

Lévay László paksi gyógyszerész e hó 14-én tartja esküvőjét Wiener Bella kisasszonnyal Szabadkán.

Fürst Adolf kulai kereskedő e hó 7-én tartotta esküvőjét Spitz Vilma kisasszonnyal Pálánkán.

Kertész Sándor kossuthfalvi segédjegyző eljegyezte Kovács Bella kisasszonyt, Kovács Gyula kossuthfalvi tanító leányát.

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában e helyen közöltük, hogy Gonda László csantavéri vasúti pénztárnok eljegyezte Rónai Tinka kisasszonyt Topolyáról. Ez a hír — mint a kisasszony fivére bennünket értesít — valótlan.

Fodor Ferenc veszprémi — azelőtt zentai — nyomdatulajdonos e hó 14-én tartja esküvőjét Neumann Hedvig kisasszonnyal, Neumann Lajos veszprémi kereskedő leányával.

Bitterman Jenő csütörtökön tartotta esküvőjét Szentiványi Ella kisasszonnyal Szabadkán.

Közutak építése Bács megyében. Az ujvidék — szegedi th. ut tisztaistvánfalva — temerini kongotégla szállítására Bácsbodrogyvármegye alispáni hivatala május 29-én tartott árlejtést. Ajánlatot tettek: Ujvidéki központi hitelszövetkezet. r. t. a tisztaistvánfalva — temerini szakasz kongotégla szükségletének szállítására 1000 darabonként 38 kor. Fábri Antal (Temerin) az átrakási munkálatokra m.-ként 38 kor. és Méri Ferenc (Zombor) a zombor—bezdáni utra szükséges kongotégla szállítására 1000 darabonként 48 koronával. Mindhárom ajánlatot elfogadták.

A nádaljai uj iskola. A Nádalja községben 20.118 kor. 32 fillér költség keretében belül építendő elemi népiskola és tanítói lak munkáira a község előjárósága f. é. május 14-én tartott árlejtést. Ajánlatot tettek: Hartwein Frigyes (Óverbász) 3%, Lotz András (Óverbász) 5%, Kaufmann és Eidenmüller (Bulkeszi) 5%, Friedrich Fülöp (Ujverbász) 6%, Silberhorn Ádám (Óverbász) 8%, Bautz Ferenc (Nádalja) 3% áremeléssel Hopp Jakab (Cservenka) 67% engedelménnyel, Lotz Konrád (Óverbász) 20.118 kor. 32, Pivniczki Milan (Szenttamás) 20.118 kor. 32 és Preradvo Dániel (Nádalja) 19.998 koronával. A kivitelre Pivniczki Milan nyert megbízást.

Halálozások. Gräff Nikáz kir. tanácsos, ny. kir. tanfelügyelőt súlyos csapás érte. Neje, sz. Száich Paula a napokban 64 éves korában meghalt. Zomborban temették el. A társadalom minden osztályához tartozó ezernyi közönség jelent meg a végtisztességen, hogy a köztiszteltben állott urnó iránt való kegyeletét lerója. A hatóságok, testületek és egyletek is képviseltették magukat.

Kleiner Dezsőné szül. Balás Melania bács-szentiványi gyógyszerész neje f. hó 7-én délelőtt Apatinban, szülei házában, sipeki Balás Vince nyugd. főerdőmesternél, hosszu és kinos szenvedés után 27 éves korában meghalt. Általános részvételt kelt ezen előkelő család nagy csapása.

Cabaret. A titeli melletti Rudolfsnád község intelligenciája a D. M. K. E. javára cabaret előadással egybekötött nyári mulatságot rendezett, mely a várakozáson felül sikerült. A jókedv reggelig tartotta együtt a minden oldalról összesereglett vendégeket.

Mulatság Mozsoron. Mozsor község intelligenciája az ujonnan felépült Vigh Emil-féle vendéglőben műkedvelői előadással egybekötött jól sikerült nyári mulatságot rendezett.

Baleset a titeli állomáson. A titeli vasúti állomáson e hó 2-án — mint levelezőnk írja — egy vasúti mozdony, a gépész vigyázatlansága folytán a fordítóról ahelyett, hogy előre ment volna, hátrafelé csuszolt s az árokba futott. A vigyázatlan gépész ellen a vizsgálatot megindították.

Betörés Feketehegyen. Schifler Miklós feketehegyi mézsáros mézsárszékeben levő pénzszekevényéből — mint levelezőnk írja — ismeretlen tettesek nagyobb mennyiségű pénzt ellop-tak. A csendőrség a nyomozás során kiderítette, hogy a tettesek Czigler András feketehegyi, Szaaits Izidor szenttamási és Stefán Fülöp cservenkai lakosok voltak, kik ellen a büntető eljárás megindult.

Megszűnt cégek. Eme bács megyei cégek megszűntek:

Szabadka, Szücs Ödön bajai gépgyáros szabadkai fióktelepe.

Ujvidék, Kubóczy Mihály utóda Klesz József.

Az érsek Szondon. Városv Gyula érsek a napokban Szondon volt a bérmálás kiosztása végett. Az egyházfőt — mint nekünk írják — nagy pompával fogadták. A templomnál Parcsetich József tb. kanonok, ki híveinek nagy öröme fölépült hosszas betegségből, üdvözölte. Bérmálás után tisztelegtek az érseknél: Fernbach főispán, Ertl János, Thurszky János, Gräber Ferenc, Sztrilich Jenő nagybirtokosok és Vujevich Lajos főszolgabíró. Innen Doroszlóra ment a főpap.

Ujvidék város háromszögelésére, részletes felvételére, térképezésére, szinterezésére a f. évi június 1-én tartott tárgyaláson Szesztay László 40.000 kor., illetve 48.000 kor., Vadász Pál és Berczeller Lipót 35.000, illetve 49.500 K, Balog Lipót 56.615 kor., ifj. Gowrik és Kemény 65.000 korona, Krausz Adolf 86.000 kor., Hevesi Adolf 114.000 kor., Balázs és Endrei 34.600 kor., Gowrik és Czoczek 70.000 kor. és Totisz Ármán 50.000 koronával tett ajánlatot, melyek fölött a legközelebbi közgyűlés fog dönteni.

A gondatlanság következménye. Bajáról jelentik: Majdnem végzetessé vált baleset történt a napokban estefelé a Sugovicán. Egy helybeli uricsalád másfél éves gyermeke, a cseléd vétkes könnyelműsége folytán a vízbefulladás veszedelmének volt kitéve. Wiesel Illés egyik cselédje egy 40 év körüli asszony a ház előtt sétált Wieselék másfél éves kis leányával. Ugyanakkor hajtott a Sugovicára Wiesel ipának, Spitzer Károlynak kocsisa. A gyárudvarról kijövő kocsira felült a kisgyermekkel a cseléd is és a kocsin maradt akkor is, amikor a kocsis a lovak usztatása céljából a Sugovicába hajtotta a lovakat. Alig voltak néhány pillanatig a vízben, a kocsis felburult és a cseléd a gyermekkel együtt a vízbe bukott. A végzetes pillanatban szerencsére a közelben volt egy csónak, amelybe a cseléd belekapaszkodott és a kisgyermekkel együtt kimenekült a vízből. A nagy ijedségben a kocsis megfélemlített a lovakról és így az egyik belefutott a vízbe.

Egy örült rémtette. Derynén a napokban Orsohovsky István fazekas-mester örültségi rohamában apósát, Kreibl Ferencet egy székkal agyonütötte. A szerencsétlen ember fejét teljesen szétzúzta. Az örült a hozzá intézett kérdésre azt felelte, hogy nagyon rossz szive volt az apósának, ezért ki akarta venni és megsemmisíteni, hogy az emberiséget egy rossz szívű embertől megszabadítsa.

A bácsalmási járásbírósa köréből. Az igazságügyminiszter Nyáry Béla joggyakornokot a bácsalmási járásbírósaághoz jegyzővé nevezte ki.

Baleset a zentai butorgyárban. A zentai butorgyárban a napokban nagy baleset történt. Weiner Lipót, a cég beltárgya a motorerő által hajtott gyalunál dolgozott, amikor is az egyik kerék ékje kivágódott s Weinert karján érte oly szerencsétlenül, hogy jobb felső karján a húst szétszakította s az ereket elvágta. Beszállították a kórházba.

A Szmolenszky és Muity szabadkai gőzmalom cégről azt irtuk lapunk legutóbbi számában, hogy az megszűnt. Ez a hírünk némi helyreigazításra szorult. A cégből ugyanis Muity kilépett s helyette *Biró* Henrik budapesti gabonakereskedő belépett. A gőzmalom tehát folytatja üzemét. Az új cég neve *Szmolenszky és társa*.

Bicskázás Pacséron. Rákits László pacséri lakos a napokban egy zsebkecsével súlyosan összeszurkálta Janyatovits Mladent. Följelentették a járásbírósaághoz.

Tűz Bajsán. *Vojnits* Lukácsné birtokán Onter Márton és Krännnauer János téglavetők gondatlansága folytán 400 kereszt buzaszalma: e hó 1-én leégett. — A kár 450 korona; de megtérül, mert biztosítva volt.

Templomépítés Oromhegyesen. A Magyarokanizsa határában fekvő Oromhegyes csoportosított külsőség részére építendő róm. kath. templom munkáinak biztosítására f. é. június 6-án tartották meg az árlejtést, melyhez Megyesi István, Domonkos János, ifj. Barta Sándor, Almási Antal, Zana János magyarokanizsai, Guelmino József és tsa zentai, Regdon Sándor szegedi, Laczkó János és Csikós János magyarokanizsai vállalkozók nyújtottak be ajánlatot. Az építő bizottság egyhangú határozattal Almási Antal ajánlatát fogadta el 15.978 kor. vállalati összegben.

Műkedvelői előadás Apatinban. Az apatini férfi-dalárda — mint levelezőnk írja — saját pénztára javára június 8-án a Marsch-féle vendéglőben műkedvelői előadást tartott. Bemutatták a »Gyimesi vadvirág« című népszimfót. Műkedvelők voltak a következők: Vilpert Rózsika, Mayer Annuska, Szál Juliska, Benzinger Juliska, Szatmáry Elvira, Szavadiill Juliska, Stefen Mici, Gasz Katica urhölgyek és Szatmáry Dezső, Doinbovits Nándor, Csizmázia Viktor, Gráf József,

Hajnal Pál, Pfeiffer Antal, Sziegler Péter, Vürtz Ferenc, Tóth Dezső, Milla Adám, Tomcsányi Gyula, Szathmáry István, Konrad József, Lavundy Ferenc és Unyi István. Ezen, Magyarország legrégibb dalegylete dr. *Rapp* András ügyvéd vezetésével megmentették a megszűnéstől, sőt nagyobb erővel és kitartással küzd a fentartásért, miről e műkedvelői előadásnál is meggyőződünk. Mindannyian sikerrel megállták helyüket és a nagy látogatottság folytán szép jövedelmet hozott a dalárda pénztára javára.

Öngyilkosság Bácsfeketehegyen. Riesz András feketehegyi lakos — mint levelezőnk írja — e hó 7-én egy létrára fölakasztotta magát. Mire észrevették, halva volt.

Új cégek. Bács megyében ujabban eme cégalakulások történtek:

Báctopolya, Riesz Ida nagykereskedő.

Paripás, Handler József és fia vegyeskereskedők.

Monostorszeg, Monostorszegi Kosárfonók Kereskedő-szövetkezete, mint az Orsz. Közp. Hittszövetkezete tagja.

Ujvidék, Flesch Testvérek. (Az eddigi cég-szöveg és üzletág változatlan főtartása mellett, Flesch Lipótné sz. Schossberger Olga mint egyedüli cégtulajdonos bejegyeztetett. A cégjegyzésre Flesch Lipót is jogosult.)

Palánka, Weltzberg Móric vegyeskereskedő.

Péterréve, Varga Ferenc gőzmalomtulajdonos.

Ujvidék, Weisz Leó gabonakereskedő.

Tündéres, Flesch József vegyeskereskedő.

Szenttamás, Epstein Benő vegyeskereskedő.

Ujvidék, Tausch János aranyműves.

Bezdán, Spitzer Gerson rőfőskereskedő.

Szépliget, Schaffer és Társai téglagyára (Ertl István megszűnt társtag lenni).

Eltűnt leány. Antal Róza adai 16 éves leány a napokban eltűnt a szülői háztól. Kézrekerítése iránt minden intézkedést megtettek.

Szerb színészet Zentán. A szerb nemzeti színtársulat néhány nap óta Zentán tartja előadásait. A közönség, mely élénken látogatja a színházat, meg van elégedve a társulattal.

A forróság áldozata. Ignatov Vida szivácsi leány a napokban napszúrásban meghalt.

Tűz Jánoshalmán. Mészáros István (bordó) jánoshalmi tanyai lakos nádfedelű háza kigyulladt a kémény mellől s az épület és a padlason elhelyezve volt nagyobb mennyiségű gazdasági eszköz 1389 korona értékben teljesen leégett. Káros összes vagyona 8000 koronára volt biztosítva.

Halálos fürdés. *Dunst* Hugó okleveles gazdatiszt, a pécsi püspöki uradalomnak a Margittaszigeten a Dávod mellett berendezett Püspökpuszta nevű gazdaságában alkalmazott gyakornok mult vasárnap reggel a dávodi aljegyző társaságában az ugynevezett Türr-csatornában (a Ferencsatornának baja—bezdáni tápcsatornájában) fürdött. A 22 éves fiatal ember, noha kitűnő úszó volt, egy jaj- és segélykiáltás után egyszerre csak a víz alá merült. Mentésére siettek ugyan, de mire rátaláltak, már csak holttestét halászták ki a vízből.

Véres verekedés Bácsalmáson. Marancsik Joachim bácsalmási szőlőbéli lakos Rajcsán János ugyanottani lakost, aki régi haragosa, saját lakása kapujában megtámadta. Bottal úgy elverte, hogy a szerencsétlen ember életben maradásához kevés a remény.

Tiszába fult aggastyán. Terzity Trivó adai 65 éves földműves a napokban fürdés közben a Tiszába fult.

Egy mérnök halálos balesete.

— Saját tudósítónktól. —

Szabadka, 1908. június 9.

Gferer Miklós ismert vasuti nagyvállalkozó, a bácskai közélet tekintélyes, népszerű alakját súlyos csapás érte. Nevelt fia, *Lehoczky* Pál mérnök végzetes baleset folytán meghalt.

A megdöbbentő eset részletei a következők:

A halott *Lehoczky* Pál mérnök, a gombospalánkai vasut építés vezetője, *Gferer* Miklós budapesti építészvállalkozó nevelt fia. *Lehoczky* nős ember volt. Feleségével pünkösdre fölött a fővárosba, a hol találkozott felesége szüleiével. A férj kedden reggel vissza-

utazott Szabadkára. Este *Ransberg* József nevű mérnöktársa meghívta vacsorára.

Igen kellemesen töltötték el az időt, a mikor egyszerre csak vacsora közben *Lehoczky* elővette revolverét és mutogatni kezdte. A szerkezetét magyarázta, dicsérte elmés berendezését és különösen azt hangoztatta nagy büszkeséggel, hogy a revolver, ha el van zárva, bárhogyan csettentik is, nem süll el. Ezt mutogatni is próbálta, de már erre az asztalnál ülők riadtan fölugrottak és kérlelni kezdték, hogy hagyja abba a veszedelmes bemutatást.

Lehoczky csak nevette a rémüldözőket és hogy még jobban bebizonyítsa félelmük alaptalan voltát, fogta a revolvert és fejének irányozva, elcsettentette. Elcsettentette egyszer, elcsettentette kétszer, majd harmadszor is, de ekkor nagy dördülés hallatszott, a revolver elsült és a golyója belefuródott a szerencsétlen ember fejébe. *Lehoczky* Pál összeesett és tíz perc múlva meghalt.

A katasztrófa a szerencsétlenül járt mérnök családjában nagy megdöbbenést keltett. *Lehoczky* — mint említettük — pünkösdkor itt volt a fővárosban a nevelő apjánál és az egész család a pünkösöd hétfőre a legjobb kedvben a Margit-szigeten töltötte. *Lehoczky* kedden reggel utazott vissza Szabadkára és arra kérte feleségét és anyósát, a kik még itt maradtak, hogy megtekintsék a fővárost, hogy ne soká maradjanak itt, hanem siessenek utána Szabadkára.

A mélyen sujtott család iránt megyszerte őszinte részvét nyilvánul. Különösen *Gferer* Miklóst sajnálják, aki az elhunytért évek hosszú során át áldozatot hozott.

Bácskai karczos.

A községi hirdetések költséges közlése ellen kelt a legutóbbi közgyűlésen az ópalánkai jegyző.

— Igaza van, — mondják kollegái, a kik közül azonban egynémelyek mégis az ismeretlen, apró lapokra dobják ki a község pénzét. Ezeknek persze az a fölfogásuk, hogy ők mindent a — *bácskai közérdek*-ért cselekszenek.

Az adai második gyógytár. Ada község legutóbbi képviselőtestületi ülésén második gyógyszertár fölláttatása mellett foglalt állást.

Ki hinné, hogy ebben a nagy, virágzó magyar községben annyira betegesek az állatok, hogy egy második gyógyszertárra is szükség van.

A szabadkai labdarugóversenyen a »Bácska« sportegylet fényesen győzött az egyetemi ifjak fölött, akiknek élén *Vér* Pál állott.

Az eredmény az egyetemi ifjaknál rossz vért szült.

A királyi tanfelügyelő azon panaszkodik, hogy Bács megyében sok a *zugiskola*.

Most már értjük, hogy megyénkben miért találkozunk lépten-nyomon *zugirászokkal* és *zugprókátorokkal*.

KÖZGAZDASÁG.

Alfa Separator Részvénytársaság Budapest.

Az utóbbi időben különféle hírek keringnek a magyar vállalatunk felosztását és üzemének beszüntetését illetőleg. Ezen elterjedt hírek, melyek forrását sajnálatunkra nem ismerjük, minden alapot nélkülöznek és az igazságnak meg nem felelnek.

A magyar Alfa Separator részvénytársaság Budapest Lomb-utcai telepén változatlanul fennáll és a keringő hírekkel ellen-

tétben ott épen ez időszert *ujjalakítások, épületek átalakítása és nagyobbitások vannak folyamatban.*

Kérjük tisztelt üzletfeleinket és az összes érdeklődő köröket, hogy erről tudomást venni és minket eddigi megtisztelő bizalmukban továbbra is részesíteni szíveskedjenek.

Alfa Separator Részvénytársaság
Budapest, VI. Lomb-utca II. sz.

Jégeső Zentán. Zentán és környékén a napokban sűrű jégeső volt, mely a vetésekben nagy kárt okozott.

Az ószivácsi tejszövetkezet a napokban tartott közgyűlésén *főelosztását* határozta el. Ha már ez az erőteljes tejszövetkezet is feloszlik, vajjon mi lesz a többiekkel?

Ernyőszövetgyár Zentán. A »Magyar Textilipar« című jól értesült ujságban olvassuk azt a megerősítésre szoruló hírt, hogy Zenta város egyezségét kötött Barbet Julius lyoni gyárossal, mely szerint utóbbi ernyőszövetgyárat épít Zentán, melyhez a város 300,000 korona készpénzt és 800,000 darab téglát szavazott meg. A keresk. miniszterium pedig — állítólag — 10 éven át évi 35,000 kor. segélyt nyújt.

A Bácsmezei Gazd. Egylet igazgatóválasztmányát eme tagokkal egészítette ki: Baky Elek Zombor, Basch József Csantavér, Frankl Bódog Ada, Geyer Péter Cservenka, báró Hammerstein Richard saári pusztá, Kiss Károly Kishegyes, Kleiszner Károly Ófuta, Pilaszanovits József Kossuthfalva, Pinkovits József Szabadka, legifj. Szemző István Kerény, Wámoscher Mihály Szabadka.

Dr. Falcione Nándor, a Bácsmezei Gazdasági Egyletnek évek hosszú során át volt ügybuzgó alelnöke erről az állásáról leköszönt. *Latinovits Pál* elnök ezzel a beszéddel méltatta Falcione érdemeit:

Tekintetes közgyűlés! Amikor a legnagyobb sajnálattal kénytelenek vagyunk dr. Falcione Nándor lemondását tudomásul venni, engedjék meg, hogy kifejtett munkásságáról néhány szóval megemlékezzem.

Dr. Falcione Nándor egyesületi alelnöki tisztét évek hosszú során át pártját ritkító ügybuzgalommal és tapintatossággal töltötte be. Voltak idők, amikor egyesületünk nem rendelkezett oly anyagi forrásokkal, mint most. Sokszor már-már az anyagi tönk szélén álltunk, az ő éles látása, finansziális tudása rendes mederbe hozta vagyoni mérlegünket.

Az egyesület agitacionális munkálkodásából is kivette a maga részét — alig volt gyűlés, alig volt gazdasági mozgalom, kiállítás, díjazás, ahol meg nem jelent volna, ahol szaktudásával egyesületünk tekintélyét ne emelte volna.

Ajánlom — e csak dióhéjban vázolt érdemeiért szavazzunk neki jegyzőkönyvi elismerést és válasszuk meg tiszteletbeli elnökünké.

Az Országos Pázmány Egyesület a napokban Veszprémben vándorgyűlést tartott, melyen *Vértési Károly,* a Bácsmezei Irodalmi Társaság elnöke is részt vett. Vértési a tárgysorozat egyes fontos elvi és gyakorlati kérdéseire is hozzászólt, nagy szakértelemmel fejtve ki a maga álláspontját. A banketten pedig tósztot mondott Veszprém város közönségére.

Szerkesztői üzenetek.

I. S. Karjad. A mult számból technikai okokból kiszorult. Most közöljük.

R. S., Topolya. A téves házassági hirre vonatkozólag már megírtuk fivérének, hogy a hír beküldője ismeretlen előttünk. Gépirásos levelezőlapra küldték be. Intézkedtünk, az illető kilitének kipuhatólása iránt, hogy az értelem tréfát megtorolhassuk.

G. B.—t. A jövő hó közepe felé.

D. N., Zombor. Téved nem nálunk történt.

V. K. Zombor. A jelzett példányokat továbbra is budapesti címére küldjük.

Ij. L. P., Pozsony. Az utolsó előtti szám »címzett ismeretlen« jelzéssel visszajött.

I. P., Baja. Részben felhasználjuk. A másikat tessék bevárni.

Levelező, Bácsalmás. Tudósításait korábban kérjük. A mult heti is csütörtökön este érkezett s így már nem használhattuk. Időközben pedig más lapok leközölték.

Sz. G., Regőcze. Helyreigazítottuk. Az új céget egyébként úgy is leközöltük volna.

B. D., Fiume, Via Giuseppe 8. 1. Annak idején megírtuk, hogy közölhetetlen. A most küldöttet átnézzük s egyik közelebbi számunkban megüzenjük, hogy vajjon közölhető-e. A jelzett prózai dolgot kérjük beküldeni.

Dr. K. E., Wörishofen. Az iratsomó már Bácsborsódon van, ahonnan lapunk vezére továbbítja.

Sztb. Az az asszony, aki társaságban ilyen viselkedést tanusít, nem érdemli meg azt a megkülönböztető figyelmet.

L. T., Zenta. Azt a díjat jogosan számította föl, mert Ada 15, Mohol 19 km. távolságra van Zentától.

Csatornabeli, A. F. cs. új elnöke, Hoitsy Pál 58 éves. A budapesti főreálodában a matematika tanára volt. Utóbb a csillagászatot foglalkozott.

»Eltűnt«. Igen. Mi eltűntettük.

4487/1907. szám.

Árverési hirdetmény.

Apatin község bérbeadja a tulajdonát képező **vadászati jogot** az 1883. évi XX. törvényczikk 2. §-ában foglalt földbiratok vagyis kincstári uradalom (erdészeti ág és a telepítési ügyág) és az ugynevezett »Urbéri Rákvizsziget Legelő-Társulat« területeinek érintetlenül hagyása mellett.

A bérbeadandó vadászterület körülbelül 13000 katasztrális hold. Vadállomány a területen: nyul, fogoly és vízi vad.

Az árverés szóbeli lesz és 1908. évi **június hó 22-én** délután 3 órakor fog megtartatni a község háza tanácstermében.

Az árverés eredménye a legtöbbet ígérőre nézve azonnal, míg a községre nézve csak illetékes jóváhagyás után váland kötelezővé. A haszonbéri szerződés az árverésnek a képviselőtestület által való jóváhagyása után 3 nap alatt megkötendő.

A haszonbéri időtartam kezdete 1908. évi augusztus hó 1-je és vége 1914. évi július hó 31-e bezárolag.

Az árverési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Apatinban, 1908. évi május hó 31-én.

Piukovich Imre Aman Bálint
jegyző. bíró.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.

Czím: ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. — Telefon 311.

10—1

Okleveles gépész

aki gőz- és turbina-malmok kezelésére és szerelésére, valamint csavargőzősökre is képesítve van,

állást keres.

Ajánlatok: „**Bezván. 16500. Postereszta**“ cím alatt kéretnek. 3—2

Első Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság és szeszfinomító gyár KECSKEMÉTEN cég ajánlja

a legkiválóbb, a leghiresebb, a legkitünőbb s legzamatosabb, legkedveltebb páratlan minőségű gyártmányait.

Baraczk -pálinka
-cognac
-crème

RADIAL-ELIXIR gyomorerősítő

Alföldi Csillag cseppek

gyomorkeserű

48-as likőr

Kecskeméti + kereszttes keserű

Menyecske-likőr
Mogador
Malakoff

Port-Artur keserű
Cake Walke likőr
Amer. csemege likőr
Allasch

Kitünő meggyeszsz

Alföldi-király rum
finom tea-rum

Sanghai-rum. — Zaida-rum.

Magyar Csutora és korsó különlegességei,

valamint a legrövidebb idő alatt mesés hirre szert tett

Alföldi fehér + sósborszeszt,

mely a legrövidebb idő alatt a legkitünőbb szolgálatot teszi csúz, rheuma, köszvény stb. ellen.

Alföldi fehérkereszttes sósborszesz egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméten.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.

Óriási próbaüveg 40 fillér.

Kapható mindenütt.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasúti állomás, posta, távirda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. — szeptember 15. Speciális gyógyfürdő szívbeteg részére, női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénnybetegségeknek, a légutak, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkor, vérszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Rodioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas források. Prospectust kívánatra küld a fürdőigazgatóság. Muschong-Buziásfürdő

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vagyileg legtisztább folyékony szén-savat a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból. Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval. Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás! Sürgőncím: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Bácsmegye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt**

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szíves jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítása, 24 képpel van disztive és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY
községi tanító
Zenta.

Figyelem! Aki bármilyen ingó vagy ingatlan eladást, bérbeadást, bérbevenni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról,

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá **tűz-, jég-, élet- és baleset biztosításokat**

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni, címeiket

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda

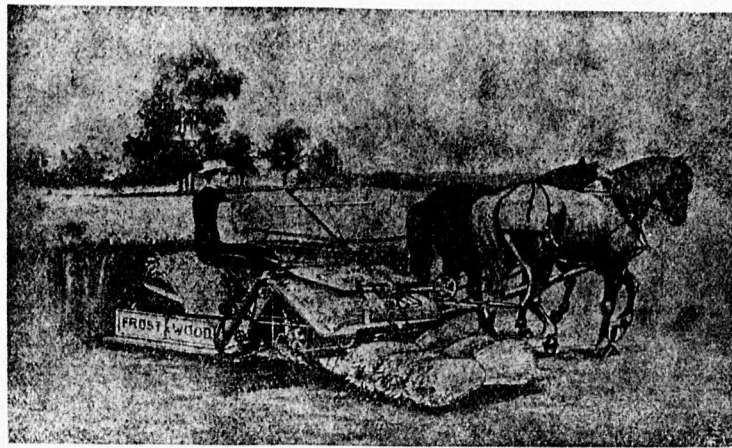
fővárosi közjegyző céghez

VII. kör., Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben.

(Tulajdonos: **Malusev Sándor.**)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

Schmidt Márton Fiai gépgyáros-cég Baja.

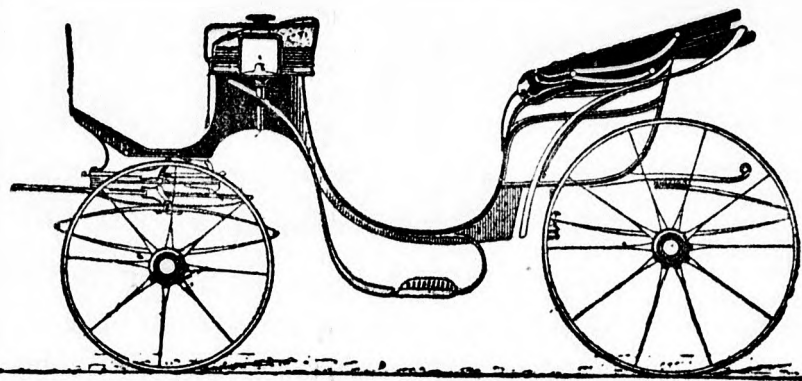
Ajánlanak a Délvidéki közgazdasági bank képviseletében világhírű canadai **Frost Wood kévekörtő, arató és marokrakó gépeket** teljes szavatosság, olcsó ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Továbbá saját gyártmányú kézfogással állítható **kapálógépeket, borsajtókat, szállózuzókat** elismert szerkezet-és kivitelben.

Nagy raktár cséplőgép, lokomobil és egyéb alkatrészekben.

6-3

Gazdasági gépek szakszerű javítása jutányosan és gyorsan végeztetnek.

BIHARI J. kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címét értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII. kör., 54. szám alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsigyártó és lopatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá **gummi kerekeimet.** Állatorvosi főiskolában a **patkolási** különösen ajánlom saját gyártmányú

Mindezek előrebocsajtása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint külcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek. = Átalakításokat jutányosan készítek. = Képes árjegyzék ingyen.

Kezelés előtt.

Kiefer János fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban, úgy mint aranyban. = Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után.

Ujsóvén eladó remekül berendezett motoros hengermalom.

Ajánlatok „Motormalom” címen Ujsóvára küldendők.
Ügynökök díjaztatnak. 10-3

Boroshordók,

néhányszor használva, minden nagyságban kaphatók, 3-4 krajcárjával literenkint **Schmiedl János** hordókereskedőnél, **Bácsfeketehegyen.** Állandóan nagy raktár. — Ugyanitt egy biliárdasztal is eladó. 20-5

„A zsidó”

Mindenki, aki a zsidó vallásnak erkölcsi jelentősége iránt érdeklődik, vegye meg

dr. Flesch Ármin

mohácsi főrabbinak, „A ZSIDÓ” című könyvét, melyet a „Bácsmegye” is ismeretett, s mely népszerű munkáról a legkiválóbb szakkörök a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Kapható a szerzőnél és minden könyvkereskedésben.

Ára 5 korona.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánum.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“

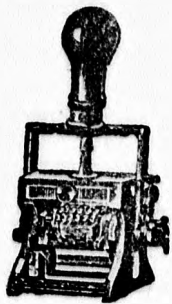
nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenkinek 4 hétig ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala BUDAPEST, Teréz-körút 2. sz. alatt van.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsényomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

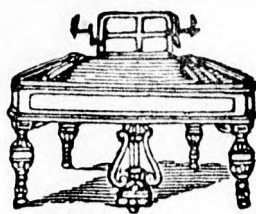
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körút 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaid, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos árákért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

|| Angol nyakkendők! :: Összes cikkeink ocassió áron! :: Pécsi keztyűk! ||

Villanyos csillárok, díszműáruk.

Férfiingek, nyakkendők, napernyők, csipkék, szallagok
rendkívüli olcsó áron!

Egyben tudomására hozzuk a n. é. közönségnek miszerint

férfi kalapokat

is, nagy választékban, rendkívül olcsó áron raktáron tartunk.

Goldfahn Sándor és fia

Zombor, Kossuth Lajos-utca, a különlegességi tőzsde mellett.
10-5

Csipkék, szallagok, kötőpamutok

|| Porcellán edény beszerzési áron alul kiárusítottak! ||

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legujabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becsérelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legsokoldalúbb és legértelmesebb szőlészeti ujság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

„Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“-nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítőek, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tökerészekből vagy állatokból a fellépett szőlőbetegséget vagy rovarot és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Felelős szerkesztő:

Baross Károly örököse. || Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor.

Mutatványszámot három héten át szívesen küld a BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.)